

MAGYAR

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta”

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyártás Elemér**

Ribbentrop római megbeszélései után

A cseh-magyar kérdéssel együtt a középeurópai békeszerződés tervei állottak a megbeszélések központjában. — Románia figyelmeztető ajánlást tett az új Csehország szomszédos összeköttetése érdekében

Ribbentrop német külügyminiszter a Mussolini olasz miniszterelnökkel és Ciano gróf olasz külügyminiszterrel folyt megbeszélései után szombaton este elutazott Rómából s vasárnap délelőtt 11 óra 41 perckor a menetrendszerű gyorsvonattal megérkezett Münchenbe.

Párizsból jelentik: A Havas-ügynökség értesülése nyomán a párizsi sajtó minden lapja közli, hogy a római olasz-német tárgyalások főként a cseh-magyar-lengyel vita elintézése irányelvvel foglalkoztak. A lapközlések arról is szólnak, hogy tulajdonképpen az a politika került szóba, vajjon a Berlin-Róma-tengely államai Középkelet-Európára nézve érdeklődésüket hogyan osztják meg, illetve a középeurópai, dunai és balkáni országokban befolyásaikat hogyan egyeztetik össze úgy egymás szempontjából, mint az illető országok érdekeivel s a teljes megnyugvásra vezető béke követelményeivel. A kérdéskomplexumban a cseh-magyar kérdés önmagában véve nem volna nehéz, de olyan kísérő jelenségei vannak, melyek különösen Lengyelország új középeurópai békeszervezéseiből támadtak Lengyelország eddig diplomáciája útján s egyéb megnyilatkozásaiban eléggé tudtul adta, hogy amíg a Csehszlovákiára nézve felvetődött összes területkérdések meg nem oldódnak, ő addig nem hajlandó az új Csehország határait szavatolni.

A francia sajtó értesülései szerint súlyosan mérlegre estek a római megbeszélések során Románia szempontjai is, melyekről a tárgyaló két nagyhatalom szintén figyelmeztető közlést kapott. E közlések szerint Románia úgy az új Csehszlovákia életképessége szempontjából, mint az eddigi román-cseh gazdasági összeköttetések sokszerűsége és fontossága okából szükségesnek tartja, hogy a megmaradó Csehországnak közös határa legyen Romániával s azonkívül Pozsonyban dunai kikötője legyen és ennek révén vízi-útja szabad legyen a Fekete-tenger felé.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közlése nyomán az összes angol vezető lapok kiemelik, hogy a római német-olasz megbeszélések központjában a cseh-magyar kérdés állott.

Beavatott olasz sajtóközlés arról, hogy Berlin és Róma miben ért egyet a cseh-magyar kérdés megoldására vonatkozólag

Rómából jelentik: A vasárnap reggeli olasz sajtó részletesen foglalkozik Ribbentrop római tárgyalásainak eredményével. Bár a lapok még nem közölnek pontos értesülést arról, hogy miben áll a megegyezés a magyar-cseh kérdésben. Itteni diplomáciai körök szerint a két

nagyhatalom teljesen egyetért abban, hogy magukra vállalják a döntőbírói eljárást és a magyar kérdés gyors, békés és kielégítő megoldás felé halad.

A Voce d'Italia-ban Gayda főszerkesztő, akinek az olasz vezetőkörökönél való beavatottsága ismeretes, vasárnap vezércikkét írt és ab-

A német és olasz kormány vállalta a döntőbírói eljárást

A felektől nyilatkozatot kívánt, hogy föltételek nélkül alávetik magukat a döntéseknek. — A magyar kormány megette a nyilatkozatot. — A hét közepén összeülnek a két nagyhatalom képviselői

Budapestről jelentik: A Budapesti Értesítő jelenti: A német kormány és olasz kormány eleget tett a magyar és a cseh kormány részéről hozzáintézett felkérésnek és elvállalta a döntőbíráskodást, természetesen azzal a kikötéssel, hogy az érdekelt felek már előre, feltétel nélkül alávetik magukat a határozatnak. Az olasz kormány döntését Da Vinci gróf olasz követ vasárnap délelőtt adta át Kánya külügyminiszternek, délután pedig Werkmeister német ügyvivő jelent meg a külügyminisztériumban és tett hasonló közlést a német kormány nevében. Kánya a döntőbíráskodás elvállalására vonatkozó német és olasz közlés átvétele után először Imrédy miniszterelnökkel folytatott megbeszélést, majd később miniszteri értekez-

let volt, a kormány valamennyi tagjának részvételével. Az értekezlet után Imrédy miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a kormányzó-nál. A miniszteri értekezlet meglepéssel vette tudomásul a két nagyhatalom döntését. A döntőbírói eljárás működése elé a legnagyobb bizalommal néz nemcsak a magyar kormány, de az egész magyar közvélemény.

A hétfői lapok szerint a két nagyhatalom képviselői minden valószínűség szerint a hét közepén összeülnek, — valószínűleg szerdán, — és a hét vége felé döntés is várható. Németországot előreláthatólag Ribbentrop, Olaszországot Ciano képviseli a döntőbírói eljárásban, mely hírszerint Bécsben ül össze.

Bethlen István gróf volt magyar miniszterelnök a Corriere della Sera-ban nyilatkozott, hogy népszavazás lesz a Felvidéken

Budapestről jelentik: A Reggel közli Bethlen István grófnak a Corriere della Serában megjelent nyilatkozatát. Bethlen volt az, aki az olasz-magyar barátságot megeremeltette. Mostani nyilatkozatában elmondotta, hogy azoknak a magyar területeknek Magyarországhoz való visszacsatolása, amelyek ma még cseh uralom alatt vannak, nemcsak természetes, hanem elkerülhetetlen. Meggyőződése, hogy azokra a területekre, amelyre nem jött létre megegyezés a magyar és cseh kormány között, ugyanazok az elvek érvényesülnek, mint amelyeket a német-cseh probléma megoldásánál alkalmaztak, s a döntőbíráskodásra felkért két nagyhatalom ugyanúgy intézi el a magyar-cseh ügyet, mint ahogy a német-cseh kérdés elintézését nyert. A magyar álláspont, mely a jogon és igazságon alapszik, a népszavazás. Ha valaki

azt állítja, hogy a magyar statisztikai adatok hamisak, annak el kell fogadnia a népszavazást.

Prága is megadta az előre elfogadó nyilatkozatot

Budapestről jelentik: A magyar kormány hírszerint már vasárnap délután elküldte Rómába és Berlinbe válaszát, melyben aláveti magát a döntőbírói eljárás határozatának. A prágai kormány hírszerint ugyanezt a lépést tette vasárnap.

A magyar és cseh katonai szakértők a Csehország által átadandó területek kérdéséről hírszerint már hétfőn találkoznak.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

ban a következőket állapítja meg:

A magyar-cseh kérdésben Berlin és Róma egyetértése a következő három pontban foglalható össze:

1. Mindkét ország azon a véleményen van, hogy a Magyarország, Lengyelország és a Csehország közötti vitákat a lehető leggyorsabban meg kell oldani, ami érdeke nemcsak magának Csehországnak, hanem az egész európai békének is.

2. A legnagyobb rokonszenv és szolidaritás Magyarország jogos követeléseit iránt.

3. Szívvelyes megértés ama erőfeszítések iránt, amelyeket a cseh kormány az új Csehország felépítése érdekében kifejt.

— Olaszországot és Németországot felkérték, — írja tovább Gayda, — hogy segítse elő ennek a bonyolult vitának a megoldását. Olaszország és Németország együttműködési politikája tehát ezt a kérdést feltétlenül arra az útra tereli, mely megfelel a tengely céljainak és a dunai államok jól felfogott érdekeinek. Ma még erről többet nem lehet mondani.

Be
fo
Kife

külgyminiszter hírlapi beszélgetést amerikai Hearst-sajtó képviselőivel Lengyelország a dunai kérdések végleges rendezését kívánja

Varsóból jelentik: Beck lengyel külgyminiszter a Hearst-lapok külpolitikusának, Hillmannak nyilatkozott Lengyelország külpolitikájáról.

— Legutóbb, — mondotta többek között, — súlyos megpróbáltatáson mentünk keresztül, amelyek következményei még nem multak el. Ki kell használni a lehetőséget arra, hogy a békét az érdekelt területeken újra helyreállítsuk. Innen ered a lengyel diplomácia érdeklődése a dunai kérdések iránt, annak ellenére, hogy a lengyel érdekek közvetlen tárgyalások révén már majdnem kielégítően rendeződtek. Az egyensúly első feltétele: azoknak a kérdéseknek lényeges elintézése, amelyek a területi követelések következtében a békét megbontották. Lengyelország mindig reálisan tekintett a benesi Csehszlovákiára, és ezért végleges megoldásra törekedett. Lengyelország nem hiszi, hogy ez a kérdés véglegesen meg lenne oldva az eddigi

területátengedésekkel és ezért a magyar-cseh vita végét a legnagyobb érdeklődéssel várja.

A továbbiakban Beck külgyminiszter kijelentette, hogy a litván kérdésben Lengyelország semmiféle megállapodást nem kötött és szó sincs arról, hogy megegyezett volna Németországgal Litvánia felosztásában. Lengyelország politikája a szomszédaival való békés egyetértés helyreállítására irányul. Csehszlovákia ügyében azonban erőlyes fellépésre volt szükség. Lengyelország csak azt követelte, ami az övé. Az ügy most elintézésre nyert és Lengyelország a Csehszlovákiával való jóviszony helyreállítását kívánja. Beck külgyminiszternek aztán bíráló szavai voltak a kisantant múltbeli politikájáról és ezzel kapcsolatban azt hangoztatta, hogy Lengyelország szívesen látná, ha a Kárpátoktól délre élő nemzetek ügyét békésen rendeznék. Azután Ruszinszko kérdéséről szólott, s szükségesnek mondható, hogy e vidéken népszavazás legyen.

Nincs tárgyalás Danzig átengedéséről. Lengyelország orosz és német külpolitikáját az idő igazolja

Beck ezután kijelentette, hogy Németország és Lengyelország között semmi olyan tárgyalás nem folyik, mely Danzig átengedésére, vagy Pomeránián át vezető semleges folyosó megteremtésére irányulna. Majd így folytatta:

— Amikor a lengyel-szovjet meg nem támadási szerződést aláírtam, a nyugati kultúra elárulásával vádoltak meg. Évekkel később maguk a nyugati nagyhatalmak követeltek általános keleti Locarnot. Oroszország bevonásával, sőt Franciaország maga kötött szerződést a szovjettel. Amikor Németországgal kötöttem meg nem támadási szerződést, a kritika azt állította, hogy a német-lengyel viszony bizonyos európai államok biztonságát fenyegeti. Ma éppen ezek a bírálók meggyőződtek arról, hogy a tartós európai béke lehetetlen a Németországgal való megegyezés nélkül. Az 1931 évi francia-lengyel szerződés minden téren védelmi jellegű, kétoldalú szerződés volt és nem állt ut-

jában semmi ilyen békés európai megegyezésnek. A legutóbb bekövetkezett változások tehát nem érintik a francia-lengyel szerződést.

LENGYEL KÜLDÖTTSEG POZSONYBAN.

Pozsonyból jelentik: Guizdt szenátor vezetésével lengyel küldöttség érkezett Pozsonyba, hogy tárgyaljon a szlovák kormánnyal az árvai és szepesi lengyellakta vidék határmegvonásáról. A küldöttség szombaton beható megbeszélést folytatott erről a kérdéssel Tisóval és Durcsánszkyval.

UJABB PRÁGAI HIVATALOS KÖZLÉS MEGERŐSÍTI, HOGY LETARTÓZTATTÁK A VOLT RUSZIN KORMÁNYELNÖKÖT.

Prágából jelentik: A Cseh Távirati Iroda előbbi cáfolata megváltoztatásával újabbán közli, hogy Bródy volt ruszin miniszterelnököt csakugyan letartóztatták s Ruszinszko-ból repülőgépen Prágába hozva, a büntető törvényszék fogházában zárták el. A hivatalos közlés hozzáteszi, hogy a letartóztatáshoz a prágai parlament állandó bírósága hozzájárult.

Karagyorgyevics herceg, Pál jugoszláv régensherceg apja Párizsban meghalt. Temetése Belgrádban volt fényes külsőségek között. Koporsóját jugoszláv főtisztek vitték a királyi mauzoleumba. A koporsó mögött (civilben) látható Péter király, Pál régensherceg és annak felesége között.

**Önnek is szüksége van arra,
hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!**
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül a

most már III. kiadásában megjelent

**Tanuljunk
könnyen
gyorsan
németül**

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,
a báró Eötvös Coll. tanára irt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, színtelenül akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szövegjegyzékkel és a feladványok megfejtésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

Ara fűzve 200 lel és 10 lel portó.

Repülőszerecsétlenség áldozata lett Franco tábornok öccse

Burgosból jelentik: Ramon Franco, Franco tábornok öccse, aki mint repülőhadvezér a malloscai repülőtéren parancsnoka volt, szolgálati repülés közben életét vesztette. A Formentera-foktól északra megtalálták a tengerben az alezredek holttestét. Valószínű, hogy az a gép, amelylyel Franco alezredek negyedmagával megfigyelő utra indult, lezuhant a tájékozódást és a tengerbe zuhant. Ramon Franco tudvalevően 1926. évben Palosból Buenos-Airesbe átrepülte az Atlanti oceánt. Ramon Francoval együtt odavezetett a gép négyfőnyi személyzete is.

A novemberhavi maximális árak Nagyváradon

Saját tud. Chirila Augustin polgármester megállapította a november havi maximális árakat. Ezek a következők:

Liszt: Nullás liszt (18 százalékos) nincs maximálva. Kettes liszt (33 százalékos) 7.50, barna liszt (80 százalékos) 7 lel. A malmosok kötelesek megfelelő mennyiségű lisztet bocsátani a sütőiparok rendelkezésére.

Kenyér: Luxuskenyér nincs maximálva. Fehérkenyér 2-es lisztből 8 lel, integrál kenyér 7.50. Ha az integrál kenyér elfogy a sütőiparosok kötelesek 7.50-ért a kettes lisztből készített kenyeret adni.

Hús: Marhahús hátsó rész 23 lel, első rész 18 lel. Növendék marha (6 hónaptól 2 évig) 25 lel. Szopósborsó (8 hónapig) 32 lel. Sertéshús 30 lel. Első osztályú sertéshús 34 lel. Zsír és háj 36 lel.

Vendéglői árak: Első osztályú vendéglőkben husleves 6 lel. Hamisleves 8 lel. Aprólék leves 10 lel. Főttmarhahús mártással 16 lel, főzelék feltét nélkül 12 lel, főzelék feltéttel 20 lel, tokányok 18 lel, marhasült 24 lel, sertés vagy borjusült 23 lel. Kismenü 30 lel, nagymenü 40 lel. Szárnyashusnál 8 lejellel többet számolhatnak. A másodosztályú vendéglőkben a fenti árakból 15 százalékot kell leszámítani.

Petroleum kicsiben 4.78 lel kilogrammonként és 4 lel literenként.

Só nagyban 2.70 lel, kicsiben 3.40 lel.

Mozgósínházak műsora:

APOLLÓ: A 14-ES FUTÁR. Luise Rainer és William Powell-lel.

CORSO: BLOKÁD 1938. Madlein Carrol, Henry Fonda-val.

DORIAN: FLANDRIAI GÁRDA. Marcelle Chantal-lel.

A török köztársaság tizenöt éves

Ankarában fényes ünnepek voltak az évforduló alkalmából

Ankarából jelentik: Az egész Törökország fényes külsőségek között ünnepelte meg a török köztársaság megalakulásának tizenötödik évfordulóját. A nemzetgyűlés ezalkalomból díszülést tartott, majd a nemzetgyűlés elnöke fogadta az állami méltóságokat és a diplomáciai testület szerencsekívánatait. A miniszterelnök Kemal Atatürk köztársasági elnöknek táviratban fejezte ki hódolatát és szerencsekívánatait. A köztársasági elnök szintén táviratban mondott köszönetet az üdvözlésért.

A marseillei nagy tűzvész áldozatai

Hetvenöt eltűnt és halott

Párizsból jelentik: Marseilleben állandóan folynak a munkálatok a romok eltakarítására, s eközben több, teljesen megszenesedett holttestet találtak. Az eltűntek és halottak száma 75-re ehető. Több embert letartóztattak, akiket fosztogatáson értek.

A tűzvész okai

Párizsból jelentik: A marseillei nagy tűzvész okainak megállapítására szakértő bizottságot küldtek ki, amelynek élén egy tengerészeti főmérnök áll. Vasárnap este, megállapított adatok szerint 24 ember halt meg, 69 eltűnt, 30 megsebesült.

Csődöt kérhet a kincstár mindazon kereskedők vagy iparosok ellen, akik hat hónapig nem fizetik ki az adójukat

Bucurestiből jelentik: Az *Argus* című bucuresti közgazdasági lap legutóbbi számában vezető helyen foglalkozik az adóügyi eljárás egységesítéséről szóló rendelettervezéssel, amely tudvalevőleg számos új intézkedést tartalmaz. Ezek közül egyike a legérdekesebbeknek az a paragrafus, amely feljogosítja a kincstárt arra, hogy csődöt kérjen azon kereskedő, vagy iparos ellen, aki hat hónapon át nem fizeti ki adóját.

A lap ezzel a paragrafussal kapcsolatban rávilágít arra, hogy annak alkalmazása súlyos következményekkel járhat egyes kereskedőkre és iparosokra, akiket az államkincstárnak az a lépése, hogy megkérje a csődöt ellenük, tönkre tehet. Annak a meggyőződésének ad kifejezést a lap, hogy ehhez a lépéshez a kincstár sohasem fog folyamodni, de szükségesnek tartaná mégis a rendelet-törvény oly értelemben való módosítását, hogy az említett paragrafust töröljék belőle.

CORSO MOZGO (HEYMAN)

Kémkedés, szerelem és hősiesség filmje a **BLOKAD 1938** (Spanyolország körülzárása). Igaz történet helyszíni felvételekkel a mai Spanyolországból. Főszerepben: **Madleine Carrol, Henry Fonda**. Kiegészítő műsor: **Vidám Társaság**.

Az angol miniszterelnök és a londoni japán nagykövet tárgyalásai a Kína fölötti befolyásról

— Japán első hatalomként kívánja magát elismertetni Kinában —

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök Sigemitsu új londoni japán nagykövettel rövidesen tárgyalni fog a kínai, angol és japán érdekek elrendezéséről. A *Daily Express* szerint Tokió azt követeli, ismerje el Anglia, hogy Japán az első hatalom Kinában. Japán hatálytalanítani fogja a Kína és az idegen hatalmak között fennálló valamennyi szerződést, mint az új keleti helyzettel össze nem

férő határozmányokat. Egyidejűleg kijelenti majd, hogy keleti újjáépítési programjának főelve Kína területi épségének tiszteletbentartása a kínai új kormányzati rendszer mellett együttműködés Németországgal és Olaszországgal, úgyszintén más államokkal is, amelyek a kommunizmus ellenségei, de az együttműködés megtagadása mindazokkal az államokkal, akik nem ismerik el az új helyzetet.

Afrikai kongresszust hívnak össze a német gyarmati igények megtárgyalására

A lengyelek is gyarmatokat követelnek

Londonból jelentik: A Daily Herald fővárosi értesülése szerint a délafrikai kormány az Afrikába érdekelte egyes európai államokat pánafrikai értekezletre szándékozik összehívni, hogy Németország gyarmati igényeinek kielégítéséről tanácskozzanak. Ha az érdekelte európai hatalmak kedvezően fogadják a tervet, Fokvárosban tartják meg az értekezletet, amelyet az angol uralkodó pár nyitna meg. A talaj előkészítése egy évnél tovább fog tartani és re-

mélik, hogy addig eléggé megnyugszik a nemzetközi helyzet ahhoz, hogy szenvedélyektől mentesen lehessen a kérdést megvitatni.

Varsóból jelentik: Az Illustrovanny Kurjer Codzienny című lengyel lap hangoztatja, hogy most már erélyesen követelni kell Lengyelországnak gyarmatokat. Lengyelország területén 35 millió lakos él, s hiányoznak a nyersanyagok és a lakosságnak nincs kivándorlási lehetősége.

Mária királyné szive a balcic-i kastély templomában

A királyi család jelenlétében lényeg egyházi szertartás között történt meg az elhelyezés

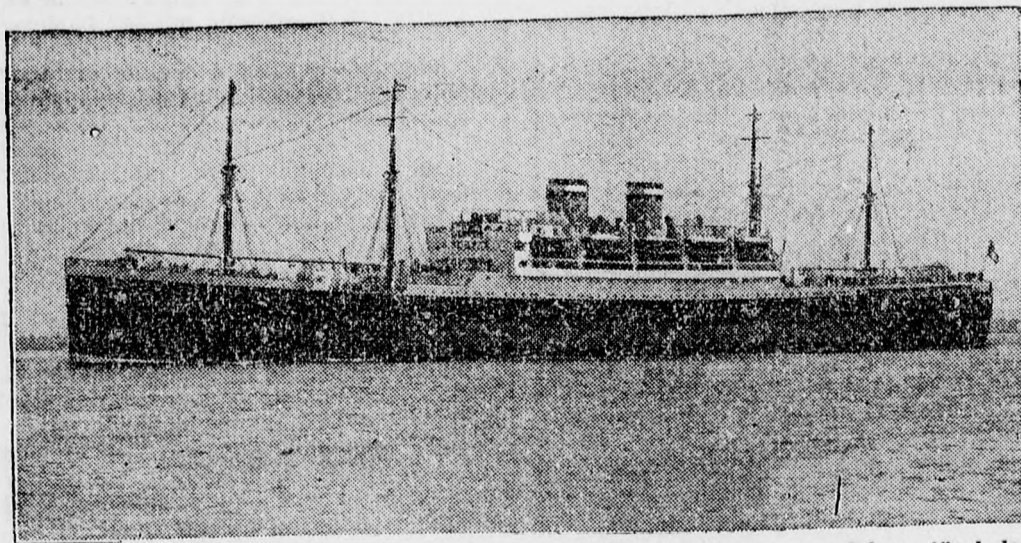
Bucuresti. Saját tud. *Ófelsége* pénteken éjjel Mihály nagyvajda és Erzsébet volt görög királyné, továbbá Ileana főhercegnő és Habsburg Antal főherceg társaságában és az udvartartás több tagjával együtt Constantába utazott. Az udvari vonat szombatn reggel 7 órakor érkezett meg a constantai katonai kikötőbe, ahol az Uralkodót és a nagyvadját *Ottescu* királyi székpartó, *Barbuneanu* ellentengernagy,

Nicolau tábornok-polgármester és a hatóságok számos képviselője fogadta. Ófelsége elvonult a díszszázad előtt, majd a „Regina Maria” torpedórombolóra szállt, amely fél 8 órakor Balcic felé vette útját.

A *Curentul* jelentése szerint az Uralkodó és a trónörökös jelenlétében az elhunyt királyné végakaratahoz híven, most helyezték el az ottani királyi kastély templomában Mária királyné szívét, amelyet templom alakú, aranyból készült urnába zártak. Mint ismeretes, Mária királyné végrendeletében azt kívánta, hogy szívét vigyék Balcicba, amely életében kedvenc tartózkodási helye volt és az ottani templomban helyezték el. Ezt a templomot az elhunyt királyasszony építtette, úgyszintén a tengerre néző csodaszép kastélyt is, ahol Mária királyné legtöbb irodalmi művét írta.

Mária királyné szívének elhelyezése fényes egyházi szertartás keretében történt meg.

A királyi család a gyászünnepek után visszatért a fővárosba. Habsburg Antal főherceg és Ileana főhercegnő gyermekeivel együtt vasárnap visszautazott a fővárosból Belgrádon át Bécsbe. Noha Belgrádból a köd miatt nem jeleztek kedvező leszállást, a főhercegi pár mégis elutazott az előre megállapított időben, délelőtt 11 órakor azzal, hogy ha a légköri viszonyok továbbra is kedvezőtlenek maradnak Belgrád felett, Turnuszeverinben megszakítják útjukat.

A „Deutschland” nevű német óceánjáró, melyen — mint jelentettük — veszedelmes tűz keletkezett

Krisztus Király napját nagyszabású ünnepségekkel ülték meg a temesvári egyházmegyében

A Katolikus Népszövetség egyházmegyei tagozata nagy buzgósággal rendezte meg az ünnepélyeket

Temesvár. Saját tud. Krisztus Király ünnepét az egyházmegyében mindenütt fényesen megülték. Pacha Agoston dr. megyéspüspök Aradon pontifikálta az ünnepi nagymiséjét és ünnepélyes keretek között fejezte be a lelkigyakorlatokat, amelyeket Csipák Lajos dr. kanonok, a kiváló erdélyi hitészónok tartott, szép eredménnyel. Aradon eucharisztikus körmenetet is tartottak. A temesvári székesegyházban Kayser Lajos pápai prelátus, nagyprépost mondotta az ünnepi misét és Korner József dr. kanonok, általános püspöki helynök a szentbeszédet.

Az ünnep méltó megülvésére nagy előkészületeket tett a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei tagozatának központja. Altagozatai számára egyöntetű utasítást dolgozott ki úgy a templomban való, mint pedig a templomon kívül rendezendő ünneplésre és mindenhol megküldte a másort is a szükséges szövegekkel együtt. Az Erdélyi Katolikus Népszövetség ugyanis, mivel a maga tevékenységével amugyis a Krisztus Király országát, a szeretet és béke országát építgeti a lelkekben, mint ismeretes, a Szentatya által rendelt Krisztus Király-ünnepét választotta szervezeti ünnepévé s a temesvári egyházmegyei tagozati központ minden igyekeztével azon volt, hogy ez a nap minél gyümölcsözőbb legyen tagjai számára. A Katolikus Népszövetség temesvári tagjai számára a nagyszabású gyárkúlvárosi templomban tartották meg a templomi ünnepséget. Számos egyesület tagjai vonultak fel. Az ünnepi apáti nagymiséjét Rech K. Géza apátplébános mondotta, a nagyszabású ünnepi szentbeszédet pedig Lengyel István pápai kamarás, pécskai cseperplébános. Különleges fényvel ülték meg az ünnepnapot Bába, Gizellafalva, Aurélháza, Magyarszentmárton, Ótelek, Rónác, Ság, Szekesut, Partos, Nagyköves, Csákova, Németszentpéter, Krizsántelep, Bessenyeylep, Perjámos, Píbis, Detta, Zombolya, Paráz, Keped, Gátalja, Dézsánfalva, Ötvösd, Dragasina, Józsefszállás, Sziénrszeg, Munár, Gilád és Keresztes katolikus népszövetségi tagozatai is. Mindenütt, vezetőségükkel az élen, nagy számban járultak a tagok a szentáldozáshoz.

Mindenütt elhangzott a gyermekek imája Krisztus Királyhoz, aztán az ima a családokért s a közös hódolat Krisztus Király előtt. Szentbeszéd után virágszentelés következett és minden résztvevőnek jutott egy-egy szál a megáldott virágból, hogy azt, mint jelképet vigye ki-ki magával — mint ahogyan a Krisztus Király országának eszméit is magával vitte. Szentségi áldás, több helyen gyertyás körmenet fejezte be a lélekemelő ünnepséget. Templomon kívüli ünnepséget rendeztek Medves, Rékás, Buziás, Lippa, Pécska, Borossebes, Arad, Aradgáj, Aradséga, Lugos és Temesvár tagozataiban. Ennek során is megtörtént a virágszentelés és virágosztatás. A Katolikus Népszövetség egyházmegyei tagozati elnöksége a Rékásán megrendezett délutáni ünnepségen vett részt, amelyen egyébként a rékásiakon kívül megjelentek Sztancsófalva, Mélynadas és Janova tagozati tagjai is. Martzy Mihály tanár, az egyházmegyei népszövetségi tagozati központ elnöke nyitotta meg lelkes beszéddel az ünnepséget, amelynek keretében Fodor József hittanár, az egyházmegyei tagozat nagy tevékenységét kifejező főtitkára mondotta az ünnepi beszédet Krisztus Király országáról, amely az igazság, a szeretet és a béke országa. Wünsch Gyula c. kanonok, plébános zárószóival ért véget az ünnepség, amely igen felemelő hangulatban ment végbe.

KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPSÉG NAGYVÁRADON

Saját tud. A nagyváradi-olaszi Szentlélek plébánia a város egész katolikus társadalmának részvételével mellett rendezte meg az ezévi Krisztus Király ünnepét. Vasárnap délelőtt az olasz plébánia templomban ünnepi nagymiséjét és szentbeszédet mondott Gálffy Sándor szentszéki tanácsos, plébános. A szentmise alatt a különböző katolikus egyesületek és kongregációk, valamint a hívek százaai járultak a szentáldozáshoz. Delután fél 7 órakor volt a befejező ünnepség, az ünnepi szentbeszédet Csányi Kornél László trentoni nyugalmazott plébános mondotta. Majd szentáldozást tartott Gálffy Sándor fényes papi eszéddel.

Amit a halál sem öl meg

Irtá: Várady Irén

A vonat kattogásától még zúg a fülem, de az egész éjjeli út fáradtságát mégsem érzem. Pedig nem aludtam semmit. Gyors léptekkel siettem mindjárt a temetőbe, ahol ölelő karjával, szerető csókjával már évek óta ezen a napon vár az édesanyám lelke. A találkozás öröme könnyeket csal szemembe. Beszélgetünk, egész közel simulva egymáshoz a halott anyámé és az anyém, az élet-erős, dobogó szívű fiúé. De én ennek a fagyosra dermedt szívnek a melegét minden erőmmel magamba akarom szívni, hogy annak melegénél az élet fagyosságában minden nap fölmelegedhesem.

Kora reggel van még; a zúzmarás harmat vékony, fehér réteggel vont be mindent; a még ki sem nyílt rózsabimbók holtan hullottak le a sírra és a sír mellé, mint a temető sok-sok csecsemő-halottja. A padra sem tudok leülni, mert a harmat vastagon bevonta. De a keresztre eső nap-sugarak melegétől pára száll a levegőbe, mint az isteni tanítás hatása alatt a lelkek az égbe. A keresztlen legelőszőr szikkadt fel a harmat, s most már hozzá támaszkodhatok.

Mintha érezném az édesanyám símogató, jó-ságos becézését.

Fiam, édes jó fiam, hát még mindig egyedül? Ilyen fáradtan? Milyen nedves a homlokod. Megfogja kezemben levő kalapomat, érzem, hogy fejemre teszi s nyakamon a sálát összehúzza. Meg talál sz fázni, még hideg, még nedves a levegő. Jól esik; hagyom, hogy takargasson, becézzen. Hisz figyelmet mindig csak tőle kaptam; mindenki más tőlem várja ezt. Kedvenc virágait nyujtom feléje; látom, mesálgat, mint mindig. Örvend neki. Sorba kérdez, hogy mi, hogyan sikerült tavaly óta? Mi szerzett örömet és mi fájt nekem? Mert tudja, hogy ez a két érzés az élet,

hiszt ezt élte ő is. Elmondon, hogy minden évben rosszabb a világ, hogy mindig fogy az öröm az életemben. Hogy szeretem a munkát, hivatásomat. Az iskolát, a gyermekeket. Hogy az élet rosszaságait csiszolgotam le rólok és igyekszem pótolni azt, amit nem ad meg az otthonban az anya. Hogy barátaim mind szeretnek, de hoga-ras, külön, befelé élő embernek tartanak. Engem még igazi anya nevelt, ki nem csak életet ad. Ma sok helyen a cselédleány szelleme a nevelő, de engem édesanyám tanított meg imádkozni; szerető, gondos aggodással ügyelt a lel-kemre, hogy az is nevelődjön. S ahogy magam elé képzeltem, mintha szomorúan nézne reám. Szemei könnybelábadnak s arcán egymás után gördülnek le, mint drága gyöngyök, könnyei. Tudtam, miért. Szerettem volna megtenni és el-hozni ide életetársát, feleségemet, amire Te olyan régen kérsz. De nem találom. Nincs olyan, mint Te, sehol a világon.

És anyám keze mintha megsimogatna; nem haragszik rám.

Fehér a hajad is fiam, pedig fiatal vagy. Ez az egyedüllet nem tesz jót neked. Mint mindig, újra mesélni kezdi elmúlt gyermekkorom kedves apróságait, életünket elejétől végig. Lehet azt akarja bizonyítani, azért mond el ezerféle példát, hogy hátha megtudna győzni. Hiszen igaz; engem sem kerültek el a futó álmok; de ha a lelket akartam, próbáltam keresni bennük, üres hely tángott a helyén. Ugy ígértem mindig, újra, de mindig hiába. Mint hófehér koszorú fonódik karja körém, mintha örökre magához akarna lán-colni és fülembé sutogja: imádkozzál, édes, jó fiam. Sokat, minden nap imádkozzál. Ez a lomb-hullató élet csak átmenet, előkészítője az üde, friss tavasznak, melynek zöldje le nem hull soha.

A temető egyre népesebb lesz. Ma az év egyetlen napja, mikor az élők eljönnek, hogy meglátogassák a halottakat. Az utakon valóságos ember-folyamok hömpölyögnek. Egyesek hangozsan kő-szöntenek, s én önkénytelenül is viszonzom; de azt sem tudom, hogy kinek. Csak az anyám jég-hideg kezét érzem, hogy melegíti a nyakam,

Az új törvény újabb alkalmazotti kategóriákat von be a társadalombiztosításba

A legalacsonyabb havi járulék harminc, a legmagasabb 400 lei

Mindeski tagja a betegsegélyzőnek, akiknek havi fizetése nem több, mint nyolcezer lei

Bucurestiből jelentik: Az Unversul jelentése szerint a társadalombiztosításról szóló törvény módosító javaslatának megszövegezésére kiküldött bizottság befejezte tevékenységét. Az új törvény a társadalombiztosítást kötelezőleg kiterjeszti a következő munkahelyeken, illetve vállalatoknál dolgozó alkalmazottakra, amennyiben fizetésük nem haladja meg a havi 8 ezer leit: ipari, kereskedelmi és kisipari vállalatok, nagybirtokok mellett működő ipari vállalatok, mezőgazdasági termékek áru-

Püspökfürdőbe egy drb tükörfürdő-jegy 15 lei.

sításával foglalkozó üzletek, kertészetek, továbbá mezőgazdasági gépezetek és segédgépezetek, kulturális és jogi személyiséggel bíró egyesületek alkalmazottai, a hatóságok által végzett közhasznú munkáknál alkalmazott személyek, a szabadfoglalkozásuk alkalmazottai, a társadalombiztosító alkalmazottai, háztartási személyek, fuvarosok, kikötőmunkások, vágóhídi alkalmazottak, kisipari munkaadók, gépkocsivezetők, bérkocsisok, hordárok és utcai árusok. A biztosítás a betegségen kívül rokantsági és nyugdíjjogosultságra is jogot ad. A havi illetékek a következők: 1. Fizetés nélküli inasok és gyakornokok 30. 2. Alkalmazottak 999 lei havi fizetésig 60. 3. 1000—1499 lei közötti havi fizetés után 100. 4. 1500—1999 lei között 130. 5. 2000—2499 lei között 180. 6. 2500—2999 lei között 260. 7. 4000—5000 lei között 360. 8. 5000 leien felül pedig 400 lei illetéket fizetnek a biztosítottak. Az illetékfizetés kötelezettsége a 65-ik életév betöltésekor szűnik meg.

amint átölel. Erre az együttlétre készülünk hónapok óta mind a ketten, hogy elmondjuk, mi fáj, amit élő embernek nem mondanék el soha. Minden panaszomra van enyhítő, okos tanácsa, minden bajomra gyógyító, balzsama. Még mindig elmélyedve beszélgetünk. Összeforr lelkünk, mint mikor élt, a halál még nem választott el. Mi most is együtt vagyunk, ketten egy családot képezünk.

Szürke fátyol húzódik felettünk; az este. Zúgnak a harangok. A pap kíséretében apró gyermekektől galambosz öregekig minden korú, nemű tömeg vonul az elkészített emelvényhez, hogy a szertartás keretében kegyeletüket lerójják a halottak iránt. Énekük minket is megzavar; odafigyelünk s látom, hogy körülöttem, a sötét sír-hantok gyertyafényétől világítanak. Én is önkénytelenül meggyujtom a gyertyákat. Pedig itt nem kellene, mert ezermillió gyertyafény nem ragyog olyan fényesen, mint az Édesanyám lelke. A pap a szertartást megkezdi s mi ketten is ott vagyunk. Együtt imádkozzuk a Miatyánkot és én szinte hallom, hogy mondja velem az Anyám is. Visszaálmodom vele minden boldogságom és ez elég egy évre nekem.

Bücsúzásra kerül a sor, de ez sem fáj. Hiszen egy év múlva megint találkozunk. Fülembé sutogja: úgy-e, ketten jöttök? Nem jössz egyedül hozzám többet, fiam? Kezünk görcsösen egymásba fonódik és némán, mereven nézzük egymást.

Lassan minden elcsendesedik; a gyertyafények is sorba kialszanak már és az emberek sokasága is egyre fogy. Egyszer csak valaki kö-zénk áll és megszólít:

— Tessék már haza menni. Késő van; mindenki elment és szeretném a kaput bezárni.

Már csak egy-egy gyertya haldokló fénye, utolsó pislogása látszik. Lehajlok és egy ki nem nyílt, fagyos, lehullt rózsabimbót teszek a zse-bembe. Lépteim botorkálók, bizonytalanok. Így érünk le a koromsötétben és szinte egyszerre hal-lom, amint a temetőőr megköszöni a pénzé-hangos csattanással bezárja kaput

BUCURESTI LEVÉL

Nehezen indul valahogy ez az őszi évad; máskor ilyenkor már társadalmi és közéleti események egész sokaságáról számolhatott be az ember, s ime az idén nincs még csak egy kiadós pletyka sem. Valahogy mindent felemészt még mindig a külpolitikai fordulatok felé irányuló figyelem; az embereket alig lehet rábírní, hogy összejöveteleken, közéleti munkában vegyenek részt; mindenki ott kuksol egész este a rádiója mellett és fáradhatatlanul keresi a híreket a még mindig elég viharfelhős légkörben. Az utcán, kávéházban is kizárólag külpolitikai eszmecsereket hall az ember, amelyekbe csak itt-ott vegyítenek a jólérsültek egy-egy belpolitikai mendemondát, merész és képtelen állításokkal, lehetőleg szintén külügyi vonatkozásban.

Még jó, hogy azért akadnak jókedvű emberek, akik nem hajlandók az életet a komoly oldaláról észrevenni, s akiktől szerez az ember más irányú értesüléseket is, olyanokat, amelyek nem vetik ki ugyan sarkaiból a világot, sőt még csak egy napihírnyi jelentőségük sincs, de azért mégis kár volna megemlítenül hagyni őket.

Itt van például a székely házmester esete, ami a napokban igen nagy izgalomban tartotta egy jórészt zsidó honpolgárok által lakott hatemeletes blokkház bérelőit.

A házmesterség speciálisan magyar foglalkozással kezd kiindulni magát Bukarestben, s mint ahogy Budapesten minden második bérpalotában tót atyafi a „vice“, úgy a román fővárosban, bárhol nő is ki blokkház a földből, ötven-százaléknyi bizonyossággal magyar házaspár telepszik be ott a házmesterlakásba.

Vannak a magyar életnek ilyen tragikus eltolódásai.

Hogy miként jutnak a magyarok ezekhez a kitűnő állásokhoz, amelyek lakással, fűtéssel, világítással és havi körülbelül kétezzer lei fizetéssel járnak, azt nem nehéz megmagyarázni. Néha egyszerűen hirdetés útján keresik erre a célra a kifejezetten magyar házaspárt; a férfi mesterember legyen, a nő pedig olyan, aki szolgált már nagy házaknál. Ilyenekben a magyarok közt van a legnagyobb választék. Azért nagy keresletnek is örvendenek. Biztos, hogy az a magyar iparos a saját mestersége mellett máshoz is konyít; ha megszorítják, elvégzi a házban akadó kisebb szerelőmunkát éppúgy, mint ahogy megvakol és kimázol egy megsérült falat, vagy megreparálja a gazda konyhabútorát... No és a magyar nőnek elvitathatatlan szakmája a háztáj tisztántartása.

De még gyakoribb így a házmesteri állásba csöppenés: Adva van például egy dúsgazdag ember, aki blokkházépítés tervét forgatja fejében. Ha történetesen olyan magyar cseléd van nála, aki évek óta megelégedésére szolgálja — s ez gyakori eset — egy szép napon így szól hozzá:

— Na, Erzs, őszire felépül a házam... Kellene nekem oda egy ügyes, fiatal pár házmesternek.

Ha Erzsinek nincs komoly udvarlója — ami viszont ritka eset —, akkor hamar értesíti valamelyik rokonát vagy földijét, akit erre alkalmasnak talál. S az másnap már jelentkezik is a leendő háztulajdonosnál... A másik eset pedig az, hogy Erzs közli a legényével:

— Te Gergely... Lenne egy állás, ha őszszeházasadnánk...

Gergely gyorsan kötélnek is áll s mire az új ház elkészül, legeslegelső lakóknak az új, fiatal pár vonul be — a házmesteri lakásba.

Tudomásom szerint mindenütt meg is vannak elégedve a magyar — legtöbbször székely házmesterekkel. Pedig, szó ami szó, apró furfangoktól, amelyekkel túl lehet járni az urak eszén, nem riadnak vissza. Megkönnyíti ezt, hogy nemcsak a tulajdonos, hanem az egész palota háztartási alkalmazottai kilencven százalékban magyarok. Nem is érezheti jól magát román leány az ilyen blokkházak magyar alkal-

mazzakkal elárasztott társadalmában. Nem bírja el a kisebbségi sorsot, a többségek hangozó uralmát és hatalmaskodását, s ha csak szerét ejti, más tájakra vándorol... Így aztán sok helyen teljesen kipusztul a nem-magyar személyzet... S akkor zavartalan szolidaritás alakul ki a blokkház egész személyzeti karában, a legmagasabb tetőlakás cselédzobájától le az alagsorban elhelyezett házmesteri otthonig...

Ez a nagy szolidaritás teszi aztán lehetővé a cselédbérek tartásán és felverésén kívül bizonyos apró csalafintaságok üzését, amelyek közül az egyik blokkházban épp a napokban patant ki egy.

Mint mondtam, csupa iómódú zsidó családok laknak ebben a blokkházban, — amelyek azonban ragaszkodnak még bizonyos vallási előírásokhoz —, csupa magyar háztartási alkalmazottakkal, akik meglehetősen szabadsággal kormányozzák mindenütt a háztartásokat, mivel hogy a naccságák tizenegykor kelnek itt s aztán sietnek a városba a Lipszani-utca divatáru üzleteibe, kozmetikusokhoz, szabónőkhöz, fodrászhoz és egyéb fontos és költséges délelőtti feladatok teljesítésére, amelyek mellett mélyen eltörpülnek a háztartás gondjai.

A székely szakácsnék pedig gazdálkodnak. Ők vásárolnak be, természetesen utólagos elszámolás kötelezettségével, s ha szárnyast készítenek, beillesztik az elszámolásba a hitközségi metsző vágási díját; a csirke darabjéért négy leit, a libáért, rucáért hat leit, ami elég magas összegre megy havonta, mert az ilyen házakban szinte naponta leölnek három csibét...

A szárnyasokkal azonban következetesen megtakarították az utat a sakterig...

Csak a házmesteri lakásig jöttek le.

— Mócsi bácsi itt es volna három csirke...

És Mócsi, akinek nem is annyira koránál, mint inkább házmesteri tekintélyénél fogva járt ki a bácsi megszólítás, bevonult a szárnyasáldozatokkal egy gazdátlan pincébe s ott oly szakszerűen nyivasztotta meg őket, hogy a leg-

P. Raoul Plus S. J.:

Papi elmélkedések

Erre a könyvre azt fogja mondani minden pap, ha három oldalt olvasott belőle: **ez nekem való!** — A híres francia páter annyira eltalálta a magyar papi karakter izlését, gondolatkörét, hogy úgy látszik, mintha külön a magyar papságnak írta volna munkáját. Elmélkedései rövidke, élénkek, lendületesek és gyakorlatiasak. Minden elmélkedése alig több másfél oldalnál.

Ara kartonkötésben 216 lei.

gyarkorlabb hitközségi metsző sem tudta volna különben.

Ezért a műveletért a ház többeszerződés hagyományaként kijárt neki a vágási díj fele.

A másik felét ugyancsak a ház ősi hagyományainak megfelelően a szakácsné vágta zsebre.

S a rituális bűnhalmozás hosszú időn keresztül folyt zavartalanul. Míg végre, most nemrég, akadt egy szakácsné, aki azt mondta a házmesternek:

— Mócsi bácsi, elég volna magának azért a három vacak csikéért négy lei es.

De a házmester nagy nyugalommal felelt:

— Annak hat az ára. Igy becsületes az alku. Fele-fele.

A szakácsné azonban nem engedett.

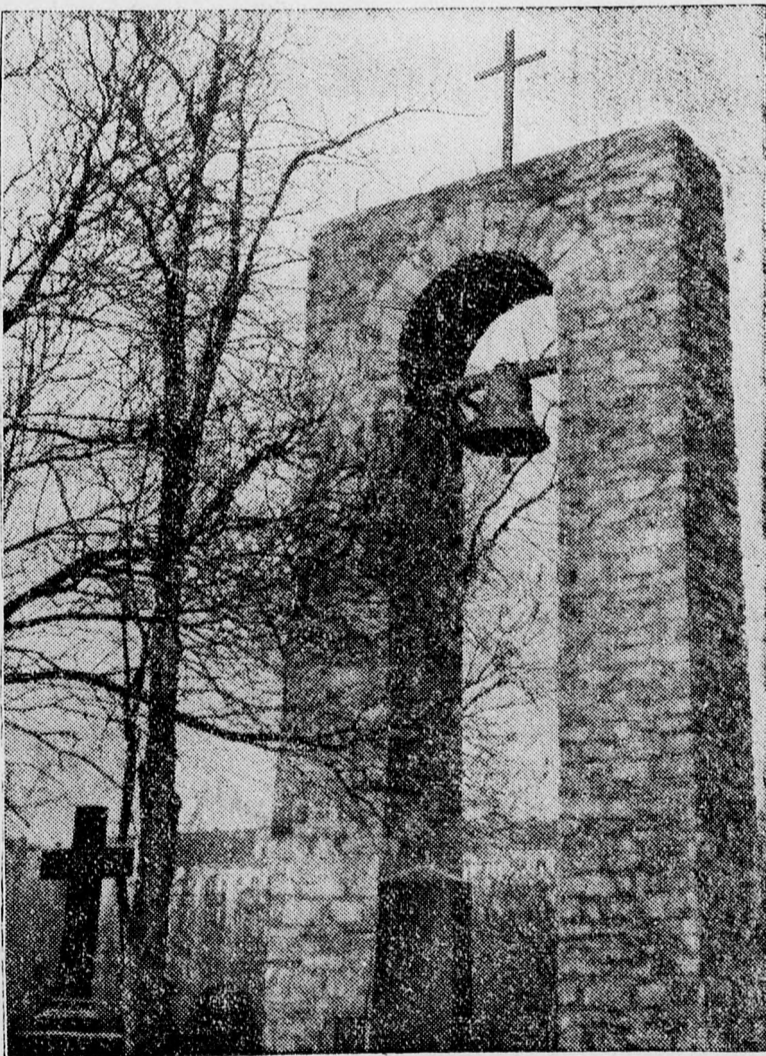
— Én pedig négy leinél nem adok többet.

— Hát akkor vigye a sakterhez. Ott fizethet tizenkettőt.

Szóra szó: összeveszték. S a szakácsné dülva-fúlva vitte el a három csirkét az illetékes hitközségi metszőhöz. S mikor ott ki kellett fizetnie a teljes díjat, oly hirtelen és okatlanul lobbant fel ismét a haragja Mócsi bácsi ellen, hogy — rettenetes még elmondani is — beárulta őt.

Erre kitört a botrány. Értesüléseim nem szólnak arról, hogy hány szakácsnénak mondtak fel a rituális büntanyát magában rejtő blokkházban. De azt tudom, hogy szegény Mócsi bácsi repült...

Jávör Béla.

Két gyertyaláng között

Krizantém-illat, gyertyaláng...

Síroknál lépdelünk.

Két gyertyaláng között tűnik el szürke életünk.

Az első gyertyafény felett még angyalszárny lebeg. Isten csókolja homlokunkon a tisztult életet.

S az idő száll; percek, napok, évek jutnak nekünk. Alig vesszük észre, a nap felettünk már letűnt.

A csendes, félős este csak egyszer reánk talál. Felénk hajlik könyörtelen kezével a Halál.

Fekete szárnyú éjszaka árnyát borítja ránk kigyúl sírunkon remegőn a másik gyertyaláng.

SARKA LAJOS.

Elrontott életek kozmetikája

*

A kozmetika egyik nagymesternője férjhez ment. Fényes házasságot kötött, szépsége teljében, nyugalmat és békéséget. Az ura oldala és oltalma alól most úgy gondol vissza az ő volt mozgalmos kozmetikai szalonjára, mint a front-harcosok a doberdói pokolra. Elmondja, hogy nem a májfoltos páciensekkel volt a legtöbb baj. A kisebb-nagyobb szépségbeszültek, az orrigazítók, szempilla-, szemölcs- és szemöldök-reparáltak igen türelmesen viselkednek, legfeljebb sikítanak egyet, de rendkívül tapintatosak és megértők, mint ügyfelek. Akiknél mindenféle korrigeálás reménytelen dolog, még azok is nagyon hálás vendégei voltak. Végigfeküdtek a műtői szelónon és megadással türték a sok gyúrást, csipést, masszázst és dögönyözést. Felejthetetlen emlékei azokról az izig-vérig harcos és hadakozó betegeiről vannak, akik a kezelés alatt állandóan beszéltek is és megkövetelték tőle, hogy míg ő dolgozott az arcukon, figyelje is azt, amit elmeséltek neki. Szóljon hozzá, mondjon véleményt, csodálkozzék és sajnálkozzék rajtuk, a szegény mártírokon. Nemcsak test- és szépségápolás folyt az ő szalonjában, hanem „belső megkönnyebbülés” is. A kezelésre lefektetett hölgyek legtöbbször rettentően unatkozott a szelónon, a szénsavas pakkolások alatt is szabadon hagyta ajkait és beszélt, beszélt és beszélt, válaszokat követelve tőle és replikázva.

Bebugyolálva és eltorzítva a műszerek és krémek rétegében, részletesen feltárták, hogy ma például miért veszték össze az urukkal. Egy hosszú kezelés ciklusa alatt egyik elmesélte eddigi két házasságát, a másik valamennyi flörtjét. Megtudta a szakítások okait. Ismertették előtte az archív pofozása közben a férfinek, ennek a „gazembernek”, visszahódítási módszereit. Tanácsát kérték, hogy jó lesz-e, ha ilyen vagy olyan ruhát vesznek fel, mikor azzal a „nyomorulttal” találkozhatnak. Mitesszerek eltávolítása alatt a legbonyolultabb lelki zárszavakat taglalták előtte. Bevallották neki, hogy a kozmetikai kezelés árát a koszon spórolták össze, mert kozmetikára egy fillért sem akar adni az a zsarnok. De elvárja, hogy az arcom mindig bársnyos legyen! ... Egyik a csirkén, másik a karfiolon spórolta meg a szépségügyi taksákat. Mindenki vallott a kozmetikai felhelyen. Az olcsó taksát felhasználták arra, hogy belsőleg is „megkönnyebbüljenek”. Panaszt, eltitkolt sirást, lázadást és keserőségeket öntöttek ki eléje, bőven és feltartóztathatatlanul. Ha mindig oda figyelt volna, biztosan elvéti a mestersége dolgát és szemöldök helyett hájszálakat tépdessett volna ki belőlük. Kénytelen volt a kezelés alatt felületese hallgatóságnak lenni, hogy lelkiismeretes maradjon a kozmetikában. De még így is hajmeresztő tragédiákra és esetekre emlékszik. És házassága védett falai közül visszanezve erre a kozmetikai vallomáshelyre azt kell, hogy mondja: az ilyen kozmetikázó asszonyokban iszonyú mennyiségben gyűlik ma fel a jogtalan és alaptalan panasz.

Talán azért ment férjhez, mert már nem bírta, hogy a szalonja ilyen lelki koksztelep legyen. Torkig volt a cselédségekkel. Feltárták lelkük legrejtettebb zugait is és neki bárcen helyeselni, hallgatni és vigasztalni kellett. Anynyi szerencsétlenséget, annyi elrontott életet hallgatott végig, hogy a kezelés befejezésekor sokszor már rosszul volt a lelki csömörtől. De bölcsnek kellett maradnia. Rendelőjében adott randevút egymásnak leány és anya, sőt sokszor a nagyanya is. Színésznőket is kezelte, őket úgy ismerte meg, mint a legerőszakosabb tündérfajtákat. Nem egyszer a betegágyból keltették fel, hogy tüntessen el bőrükéről egy halvány ráncot. Mikor influenzás volt és lázas, rátelefontáltak, hogy ez nem akadály, keljen fel, kössön a szája olé gézt és tartsa meg a kezelést, mert

Emlékmű az anya tiszteletére. A napokban lep lezték le Párizsban azt a hatalmas emlékművet, amelyet a franciák az anya tiszteletére emeltek. A kép baloldalán Lebrun köztársasági elnök látható, amint az emlékmű leleplezéséről távozik.

A Szamoa-szigeteken is járt Peter Blood, az orvosból lett kalózvezér?

Londonból írják: A szigetesoport Upou nevű sziklás, rendkívül termékeny és regényes fekvésű egyedén Flatters kormányzó útpítést rendelt el, mert a hatóságoknak az a terve, hogy az ausztrália-amerikai repülőszolgálat vonalának teljes kiépítésével kapcsolatban ezt a szigetet pihenőállomásként fejlesszék.

Munkaközben alaposan szemügyre vették a mérnökök a szigeten levő Salang falut, ahonnan az útvonal egyik ága kiindul és nagy meglepetésükre néhány kőből épült, erősen alapozott házikót fedeztek fel. Mivel a szamoaszigeti bensültek csak pálmalevelekkel és füvel takart kunyhókat létesítenek és egyáltalán nem ismerik a kőből való építkezést, a mérnökök azonnal gyanakodni kezdtek, hogy talán nem is régen más világrészek polgárai járhattak Szamoán és ők emelték a kőépületeket.

Mint Suvából jelentik, kétségtelen bizonyítékok vannak arra, hogy még az ezerhatszáz éves évtizedek vége felé ugyanaz a Peter Blood kapitány látogatta meg a szigetet, aki Jamaikán, majd az Amerika nyugati felén levő Cocos-szigeteken garázdálkodott, mint minden korok egyik legnagyobb, állami szolgálatban levő kalóza. Blood kapitány ugyanis a Cocos-szigeteken alaposan meghajszolta a spanyol és francia egyesült hajóhadat és mint a londoni régészeti múzeum irattárából is megállapítható, hatalmas viharba került, amely nyugat felé sodorta el száznegyven ágyúval felszerelt fregattját.

Salang falu egyik házában, melyet halászkok laknak, olyan fegyvereket találtak a mérnökök, amelyek minden kétséget kizáróan az 1680-as évek angol katonáinak felszereléséhez tartoztak és négy kard hüvelyén sikerült bevésett feliratokat találni:

„Ez a kard James Bruce kezében forog, tulajdonosa pedig Peter Blood...”

Blood kapitány — mint a történelemből a be-

avatottak előtt ismeretes — orvos volt Angliában és egy, II. Jakab király elleni felkelés alkalmával rabságba került. Mint életfogytiglani rabszolgára ítélt fogoly került Jamaika szigetére, ahonnan negyvenhat társával együtt megszökött, elfoglalt egy spanyol vitorláshajót és kalózkodni kezdett a tengereken. Eleinte az angolok ellen lépett fel, réme lett a nagyvízeknek, de aztán, hogy a spanyolok rendre pusztították az angol hajókat és később a franciákkal szövöttek, csodálatraméltó hősiességgel ellenük fordult és oly hatalomra tett szert, hogy 1689-ben az angolok kénytelenek voltak a kalózkapitányt állami szolgálathoz fogadni és kinevezni Jamaika kormányzójának.

Ettől kezdve a szövöttezett francia-spanyol hajók pillanatra sem lehettek biztonságban a tengereken. Peter Blood mindenütt nyomom követte őket és egyik nagy tengeri csatát a másik után nyerte meg. Végül is bekövetkezett a három ország között a békekötés, amelyről azonban Blood kapitány későn értesült, mert a Csendes-óceánon adáz küzdelemben állt a spanyolokkal s közben nagy vihar érte, amely nyolc fregattból álló hajóhadát messze nyugat felé hajította el.

Csak négy esztendő múlva került vissza Blood, a kalózvezér, Jamaikára, ahol aztán a megérdemelt nyugalomba vonult. E négy esztendő folyamán kerülhetett Szamoa-szigetére, ahonnan csodálatos tengerész felkészültséggel visszavezette hajóit, megkerülvén Dél-Amerikát — Jamaikára.

A régi kőházban talált leleteket most Londonba viszik, ahol a Peter Blood-féle iratok porosodnak. Az angol fővárosban fogják megállapítani, mennyi időt töltött a híres kalóz a szigeten és hogyan történhetett, hogy kezdetleges műszereinek segítségével baj nélkül tehetette meg a hatalmas utazást Szamoától Jamaikáig.

a kozmetikusnő beteg lehet ugyan, de a hölgy estélyre készül és archívfrissítégre van szüksége. De azonnal!

Azt is elárulta, hogy barátok nem szeretnek ugyanahhoz a kozmetikusnőhöz járni, mert akkor egyforma nyomok vehetők le róla. Multjának kitér arra a kényes pontjára is, hogy miképpen gondolkodnak ők, a kozmetikusok, egymásról és egymás műremekeiről. Előadja például, hogy volt ő olyan estélyen is, ahol megjelentek konkurrens művésznői is.

— Mondhatom, de őszintén, hogy a hallgató

páciensei éjjelkor már mind hervadtak voltak. Ellenben az én hölgyeim még hajnalban is úgy ragyogtak, mint a harmatos gyöngyvirágok.

Mióta boldog asszony, nem kozmetikázik. Körmét nem mártja vérbe. S hogy surjon egyet a férjnek hiúságán is, közli, hogy mostani fodrásznője meséli, hogy tegnap megállt az üzletük előtt egy felvirágozott esküvői autó. Abból kilépett a boldog rölegény és egy óra hosszat dancrozta a haját, aztán megfestette szőkére, mint Siegfried.

... Így van. Köztünk is akadnak!... (—)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900 félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Kissé ködös, különben szép idő várható. A hők kissé csökken.

HIREK AZ ÖRÖK VÁROSBÓL. Rómából jelentik: XI. Pius pápa nyári nyaralóhelyét, Castel Gandolfót elhagyta és visszatért a Vatikánba. A pápa visszatérésevel kapcsolatban illetékes római körökben egy november folyamán tartandó konzisztóriumról beszélnek. Ezen a konzisztóriumon új bíborosok kinevezésére is sor kerül. Így első sorban Borseningi Duca kvirináli nuncius bíborossá kinevezését veszik biztosra. Szó van ezenkívül Ruffinának, a szemindriumok és egyetemek kongregációja tükárának bíborosi kinevezéséről is.

Halálozás. Sulyos gyász érte Papp Pétert, a brassói római katolikus Egyházközség ügybuzgó gondnokát, Margit nevű leánya, hosszú éveken át, békés türelemmel viselt szenvedés után, pénteken déli hirtelen elhunyt. Temetése vasárnap délután ment végbe, papi segédlettel. Az elhunytban V. Papp Ilonka, a római katolikus elemi iskola tanárnője testvérét gyászolja. De résztvevett a gyászban a kiterjedt rokonságon kívül a Papp-család minden ismerőse és tisztelője is.

FIEDLER ISTVÁN MEGYÉSPÜSPÖK HARAGOT SZENTELT SZATMÁR KÜLVÁROSÁBAN. Szatmár. Saját tud. Vasárnap, Krisztus Király ünnepén a kora délelőtti órákban ünnepélyes keretek között szentelte be Fiedler István megyéspüspök a „hidontúli” római katolikusok kis kápolnájának új harangját. A megyéspüspök Ilosvay Lajos apátkanonok, plébános, Szeibel István püspöki irodavezető kíséretében érkezett a kápolnába, ahol Merlák Ferenc lelkész fogadta. A kápolna melletti kis kultúrházban ünnepélyes szentmise vezette be a harangszentelést, majd Evangélium után a főpásztor beszédet intézett a hívekhez. „Nem is olyan régen, nem volt olyan megszentelt hely, ahol lelketek imára fakadhattak volna. A hidontúli városrészes templom nélkül állt. Ma a tulsó irányban már egy gyönyörű templomcska hirdeti, hogy e házakban hívhő katolikusok élnek. Ebben az épületben pedig még a templom megépítése előtt kápolnát rendeztetek be és hajlékot adtatok a keresztény kultúrának. Most harangot vettetek, hogy annak hangja lelketeket magasba lendítse a Gondviselő lábai elé” — mondotta a főpásztor. A processzió után az udvarra vonult. A harangot virágfűzerekkel borították s a hívek meghatottan olvasták a harang feliratát. Rendelte a szatmári hidontúli róm. kat. hívek áldozatkészsége a Szent Család tiszteletére. Keresztanya: Farkas Elekné. A hívek búzgalma pár pillanat alatt magasba emelte az immár beszentelt harangot, majd Fiedler István megyéspüspök húzta meg először a kender-kötelet, ami után megkondult a harangszó, hogy ima idejét, csapások közeledtét és emberek elmulását hirdesse az eljövendő éveken át.

Ujabb polgármesteri kinevezések a Szamos tartományban. Kolozsvár. Saját tud. Szamos tartomány hivatalos lapjának közlése szerint a tartomány hatásköre alá tartozó területeken az alábbi újabb polgármesteri, illetve alpolgármesteri kinevezések történtek hat évi időtartalomra: Bánffyhadra polgármesternek Alexandru Andrei ügyvédet, alpolgármesternek dr Nagy Miklóst, Szamosujvárra polgármesterré Balint Tibériut, a szamosmegyei prefektúra irodafőnökét, Belényesre Suta Ioan nyugdíjas jegyzőt, Naszodra dr Chitiu Traian ügyvédet, alpolgármesterré pedig Ioan Tomutat.

Esküvő. E város társadalmi életében jól ismert és általános rokonszenvnek örvendő fiatal pár tartotta szombatn délután esküvőjét a csanateleki római katolikus templomban. A vőlegény dr Lintner Béla ügyvéd, az itteni jogászokörök egyik rokonszenves tagja, míg a fiatal, bájos menyasszony Király Erzsébet szintén nagyváradi urilány volt. Az esküvő után rokonok és ismerősök a jókívánságok özönével halmozták el a fiatal párt. Az esküvőn násznagyként Lintner Kálmán esztergomi főállatorvos és dr Szőke Jenő csongrádi közjegyző szerepeltek.

A VIDÉKI ROMÁN SAJTÓ KONGRESSZUSA NAGYSZEBENBEN. Bucaresti. Saját tud. Nagyszebenben vasárnap volt a vidéki román sajtó kongresszusa, amelyen vendégként képviseltette magát a Népkisebbségi Újságíró Szervezet is, amelynek megbízásából Sárkány Gábor szervezeti elnök jelent meg. A gyűlésen beszélt Titeanu propagandaügyi miniszter is, aki ismét hangsúlyozta a vidéki sajtó jelentőségét és ígéretet tett, hogy a kormány mindent meg fog tenni a vidéki román sajtó erősítésére. Dícsérte Titeanu a kisebbségi sajtónak az utóbbi időben tanúsított masafartását is.

A hadklegészítő parancsnokság technikai szakértőjének légvédelmi előadása Nagyváradon. Vasárnap délután érdekes előadást tartott a légháborúról és a légvédelem mai helyzetéről Vasile Bostan kapitány, a hadklegészítő parancsnokság technikai szakértője. Az előadásán az itteni hatóságok valamennyi vezetője jelen volt. A tegnapi bevezető előadást sorozatos légvédelmi konferencia követi. A következő előadás a jövő hónap elején lesz.

Kolozsvárra szállították Solymosán Magdát, a gépkocsibalesetet szenvedett népszerű primadonnát. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután átutazott Nagyváradon Solymosán Magda, a Magyar Színház nagytehetségű primadonnája, aki tudvalevőleg három hónappal ezelőtt egy olaszországi autóbaleset alkalmával, súlyos gerinc sérülést szenvedett. Solymosán Magda azóta szinte mozdulatlanul fektött az egyik budapesti szanatóriumban. Most azonban állapota annyira javult, hogy orvosai hazaengedték Kolozsvárra. Akik tegnap az állomáson Solymosán Magda üdvözlésére siettek, örömmel tapasztalták, hogy a művésznő már felülhet ágyában és állapota lényegesebb javulást mutat. A kolozsvári pályaudvaron, ahová Solymosán Magda a budapest—bucaresti gyorsvonat egyik bérlet szakaszában érkezett meg, Kádár Imre színigazgató, a színtársulat több tagja és a népszerű primadonna számos barátja és tisztelője is megjelent, akik meghatottan üdvözölték és virágokkal halmozták el az általános szeretetnek örvendő primadonnát. Solymosán Magdán egyébként pesti orvosprofesszorok közreműködésével valószínűleg műtétet hajtanak végre Kolozsváron. Ez a műtét arra irányulna, hogy a gerincvelő sérülésből származó vérömlényt eltávolítsák és a primadonna ragaszkodott hozzá, hogy amennyiben sor kerül erre a műtételre azt idehaza hajtsák rajta végre.

Pezzi olasz repülővezéres sztratoszféra repülésre szerkesztett Caproni gépével 17.074 méter magasságot ért el és ezzel túlhaladta az angol Adam 16.440 méteres rekordját. Az óriási magasságot egy erre a célra készült buvárháiban bírta el; u. i. 17 ezer méter magasságban 50 fok hideg van!

P. Hitter József S. J.:

Spanyol tűztenger

Nincs Európában ország, hol égetőbb aktualitással jelentkezzenek a katolizmusnak létkérdéssel összefüggő problémái, mint Spanyolországban! Olasz légiók és német különítmények állnak ott szemben szovjet hadosztályokkal, öt nemzet bombavetői dübörögnek a spanyol városok és falvak felett, népek szabadcsapatát harcolnak egymás ellen mindkét oldalon: valamiféle... A küzdelem látszólagos megoldása — nagyhatalmi érdekek összecsapása és szinte politika-alatti erőfeszítés — könnyen elsiklását enged tévnyagarázatok felé. Az olasz francia, angol, német, szovjet-orosz érdekek robbannak össze spanyol földön: a Földközi-tengerért, a földközti-tengeri hatalmi egyensúlyért — ez a látszat!

A spanyolok háborúja ez? Miért szenved a spanyol nép öt nagyhatalom légitombáinak és gránátjainak tűztengerében? Mi ég ama apokaliptikus tűztenger lángjaiban? — Erről szól a „Spanyol tűztenger”!

Ara kartonkötésben 60 lei és portó.

Lapunk legközelebbi száma, Mindenszentek ünnepe után, szerdán, a rendes időben jelenik meg.

Kitört a veszettség egy idős asszonyon. Brassó. Saját tudósítómktól. Megdöbbentő esemény történt a Brassó melletti Vulkán községben. A múlt hét valamelyik napján Ols ter Emilia nevű idős, kb. száz asszonyt egy kutya emharapta. A sebesült asszony nem tulajdonított különösebb jelentőséget a harapásnak, még családja tagjainak sem szólt az esetről. Tegnapi ebéd közben az asszony hirtelen dühöngeni kezdett és a családtagjainak rohant. Férje az egyik szolgát azonnal orvosért küldte, de mire az orvos megérkezett, a szerencsétlen asszony irtózatás kinok között kiszvenedett. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt annakidején veszettkutya harapta meg és kitört rajta a veszettség.

Flambeau, a hű farkaskutya. A Párizsban megjelenő „Paris Soir” című nagy világújság előoldalán egy szép farkaskutya fényképét közli. Ezt az előkelő helyet meg is érdemelte Flambeau, a hű farkaskutya. Egy francia alpesi ezred „szolgálatában állt” Flambeau és tíz éven át minden nap lement a 2700 méter magasban levő katonai őrségre a faluba s a nyakába akasztott táskában felvitte a postát. A legnagyobb hóviharban is megtette ezt a jó néhány órai hegyi utat az ezred hegyi állásából a faluba és vissza. Tíz évi hűséges szolgálat után a farkaskutya megrokkant. „Nyugdíjazták” és a faluban vették gondozásba. Most aztán érezte Flambeau, hogy közeledik a vége. Nagy keservesen felvászorgott régi „bajtársaihoz” 2700 méter magasba, még egyszer megcsóválta előtűk a farkát, rájuk nézett hűséges szemével, aztán kimúlt. Ezért közölte a „Paris Soir” előoldalán a hű kutya képét.

LEITATTA ÉS MEGGYILKOLTA TÁRSAIT EGY KERESKEDŐ. HOGY PÉNZÜKET ELRABOLHASSA. Bucaresti. A hotinmegyei Romancati községben kettős gyilkosság történt. A csendőrök egy házban nagy mulatozás hátrahagyott nyomai között felfedezték Ábrahám Bernstein és Ruvin Sanda kereskedők holttestét. A vizsgálat megállapította, hogy a két kereskedő előző nap vett kézhez katonai szállításiért harmincezer leit. Egy kereskedőtársuk, Zalman Becher leitatta, majd pedig meggyilkolta őket és elszedte pénzüket. A gyilkosnak sikerült megszöknie.

Temetések. Balás Mária 55 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor volt Nagyváradon a közpórházból a Rulikovszky temetőbe. („Caritas”).

Császár Vilmos 23 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz az ősi temetőből. (Erdélyi „Concordia”).

Pályázati hirdetés

A .oeni, mezőfényi róm. kat. iskola német tagozatához tanerőt keres. Pályázhatnak államilag érvényes oklevéllel rendelkezők. Tanítói fizetés havi 1000 lei. Pályázati határidő 1938 nov. 6. Pályázatok római katolikus plébánia. Foeni, up. Carei. Jud. Sălaj. küldendők.

A szatmári pénzügyigazgatóság főpénztárosát összesen négy és fél évi fogházra ítélték. Szatmár. Saját tudósítónktól. A szatmári pénzügyigazgatóság volt főpénztárosa: Kuuk Jenő egy hét alatt háromszor állott a bíróság előtt. Első ízben egy tizenhatezer leles hiány miatt vonták felelősségre. Az összeget Kuuk önkényesen visszatartotta a vámtisztviselők fizetéséből. A visszatartott összeget a saját céljaira felhasználta. A törvényszék ezért Kuukot másfél évi fogházra ítélte. Az ítéletet most a tábla is jóváhagyta. A második tárgyalásor Kuuk vagyonrevíziós perét tárgyalták. Kuuk a bíróság előtt vagyonára vonatkozólag azt állította, hogy azt nem az állam, hanem a saját pénzén szerezte. Kataszteri munkákat végzett, amelyekkel százezreket keresett. Ebben az ügyben csak később hírdetnek ítéletet. A harmadik per, amelynek szintén Kuuk Jenő volt a vádlottja, ugyancsak az elmúlt héten került a bíróság elé. Kuuk az ügyesség állítása szerint az állam pénztárából egymillió 470 ezer leit elcsikkasztott, a nyugdíjasokat pedig 290 ezer leivel megkárosította. A törvényszék Kuukot mindezekért háromévi fogházra ítélte, amelyet a mostani fellebbviteli tárgyaláson a tábla is jóváhagyott.

Sztalin szerint a kommunista ifjúságból hiányzik a kommunista szellem. Varsóból jelentik: A moszkvai rádió most közvetítette Sztalinnak a kommunista ifjúsági szervezet nagygyűlésén mondott beszédét. Sztalin beszédében bírálta az ifjúsági szervezetet és a párt vezetőit, valamint a bolsevista gazdaságot. Kijelentette, hogy a városi lakosság élelmszer ellátásának teljesen elégtelen előkészítése folytán a legnagyobb aggodalommal kell a mostani tél elé tekinteni. A kommunista ifjúsági szervezetről — úgy mond — hiányzik az igazi kommunista szellem. A mezőgazdaságban hihetetlen viszonyok uralkodnak. Különösen szembetűnően jelentkeznek a kiképzett munkaerők hiánya. Amíg a szovjet gazdaságban nem lesz elég tanult munkaerő, szó sem lehet arról, hogy a szovjetunió gazdasága elérjen, még kevésbé, hogy leghagyjon más államokat.

Negyedévi tájékoztató a bérlőknek. Béremelésnek sem a törvény alapján, sem gazdasági okokból nincsen helye. A béreösszeg a hó 5. napjáig fizethető késedelem nélkül. Negyedévi felmondás csak 1939. évi május 1-re eszközölhető. December, január és február hónapokban havi felmondás sem eszközölhető és így legközelebbi havi felmondás is csak 1939. március 1-re tehető. A felmondás csak úgy érvényes, ha az két tanu előtt történik, vagy ha ajánlott levélben közlik és ha azt két tanu aláírta. A költőzködés ideje november 1. Egyszobás lakás elején déli 12 óráig adandó át. A második szoba este 8 óráig üritendő ki. A 3 vagy több szobából álló lakásból az első napon 2 szoba adandó át, míg a többi szobák átadása nem később másodikán sem. Jogerős bírói ítélet nélküli lakásból senki sem lakoltatható ki. Minden lakásügyben díjmentes felvilágosítást nyújt a Bérlők Szövetsége, Nagyvárad, Str. Róna-noczy No. 12.

Gépkocsi alagutat építenek az Alpokban. Hamburgból jelentik: Hatalmas munkálatokat kezdenek meg a közeljövőben a németausztriai Alpokban, ahol a németbirodalmi autót kiépüléséhez alagutat fúrnak. Az alpesi gépkocsi alagút 7-8 km. hosszú lesz és ezen a vonalon München és Klagenfurt között 3 és fél órára rövidül az autót.

TIFUSZJÁRVÁNY SZATMÁR MEGYÉBEN. Szatmár. Saját tud. Az erdői járás egyes községeiben veszélyes tifuszjárvány lépett fel. Amint a béli körorvosi hivatal szombaton a vármegyei főorvosi hivattal közölte, Erdőd, Krasznabéltek, Oláhgyűrűs és György községekben eddig még nem tapasztalt méreteket öltött a tifusz. Az erdői kórház teljesen megtelt a betegekkel, akik közül egyetlen nap alatt hárman meghaltak. Az áldozatok száma eddig hét, amely minden biznnyal még emelkedni fog. A lakosság körében általános félelem uralkodik. A béli körorvosi hivatal azonnali erélyes intézkedéseket és gyógyszerert kért, hogy a veszélyes járvány továbbterjedését megakadályozhassák. Valószínű, hogy orvosi bizottság száll ki a fertőzött községekbe.

Zürichi nyitás. Párizs 11.73 fél, London 20.95 fél, Newyork 440.50, Brüsszel 74.47 fél, Milánó 23.16 egynegyed, Amszterdam 239.65, Berlin 176.40, Prága 15.15, Varsó 82.87, Belgrád 10, Bucuresti 325

ELFOGTÁK MAGYARORSZÁGON A LEGUTÓBBI KOLOZSVÁRI GYLKOSSÁG TETTESEIT. Debrecen. Ujfehértó közelében elfogták Szabó István kolozsvári fiatalembert, aki két héttel ezelőtt meggyilkolt Kolozsváron egy dúsgazdag, 80 éves hóstáti asszonyt, Egyed Katalint. A kolozsvári rendőrség sejtette, hogy a gyilkos Magyarországra menekült és egy detektivet küldött ki üldözésére, aki egy ízben már felismerte a gyilkost, de Szabó megsejtett valamit és elmenekült. Ujfehértón az őn sikerült letartóztatni. A debreceni vizsgálóbíró ma, hétfőn hallgatja ki a gyilkost.

Templomi hangverseny. Brassó. Saját tud. Nagysikerű templomi hangverseny volt a brassói Ferencrendi templomban. A kitűnő műsor keretében a legkiválóbb zeneszerzők művei szerepeltek. Klicka J. orgonaművész, Klees Gabriella énekművész, Molnár Károly zeneszerző, Barabás Albert csellóművész és Lengyel L. Béla karuagy vezetése alatt álló brassói Magyar Dalárda közreműködése mellett.

Álarcos rablók törtek egy hetvenéves asszonyra

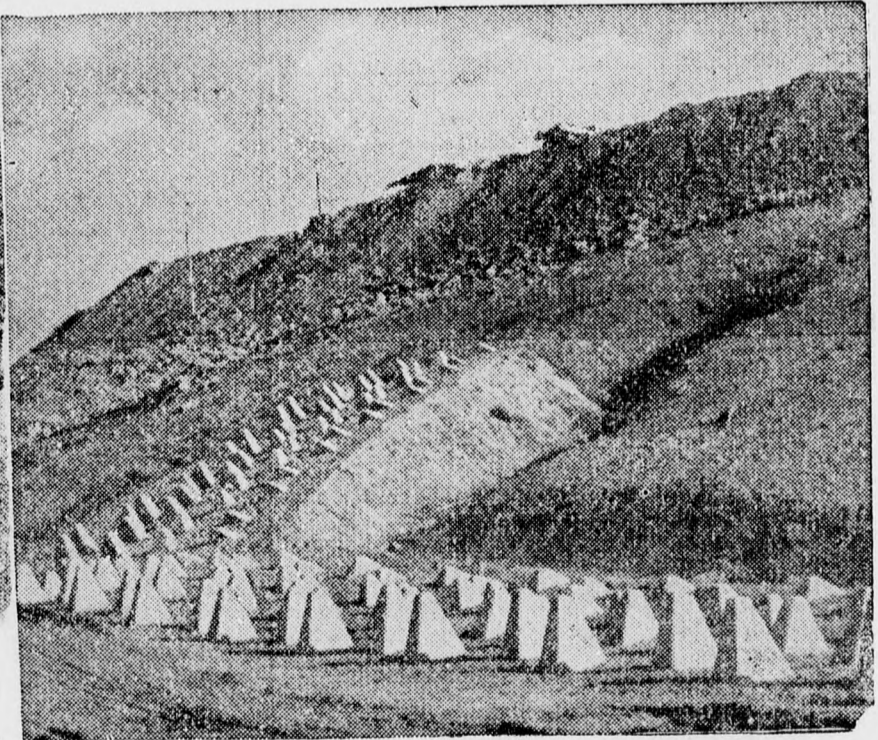
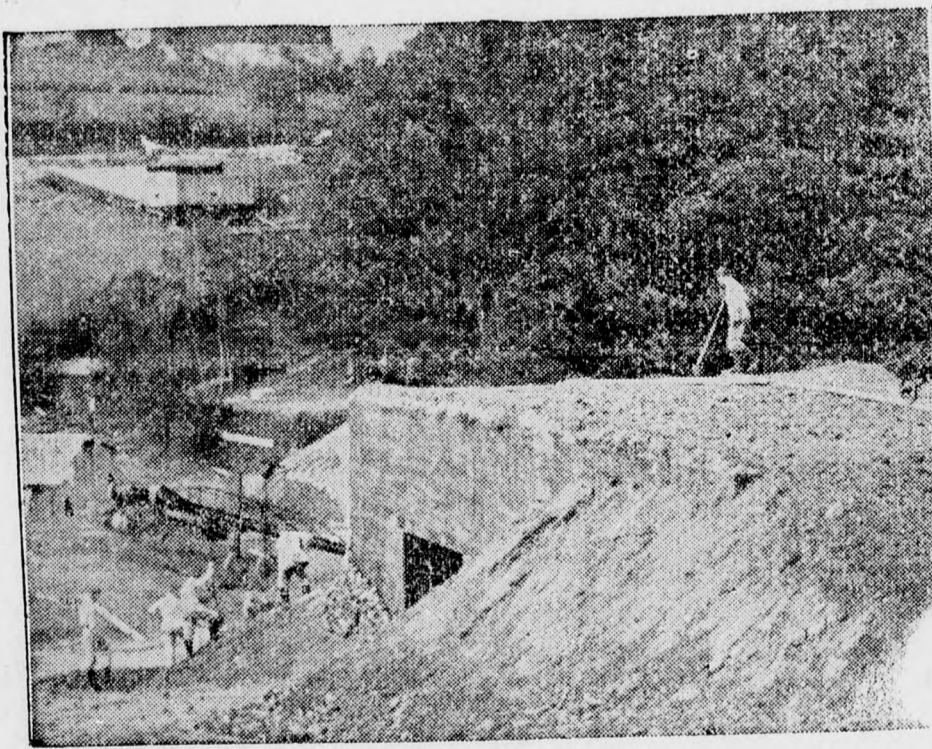
Temesvár. Saját tud. Vakmerő rablótámadás színhelye volt a Gyárkölváros egy kis háza, amelyben Cseke László kádármester lakik a feleségével.

A kádármester reggel korán eltávozott hazulról, hogy munkája után lásson. A házat kert veszi körül. Felesége, hetvenesztendős, idős nő, a ház mögötti mosókonyhába ment, ahol valami dolga akadt és magával vitte kizitáskáját is, mivel bevásárlásokra készült. Alig foglalatokodott az asszony a mosókonyhában, annak ajtaja felpattant s egy magasnövű, fekete álarcos ember lépett be. Mögötte egy alacsonyabb férfi alakja tünt fel. Az utóbbi álarc nélkül volt. Az álarcot viselő férfi nekiesett az asszonynak, torkon ragadta, fojtogatni kezdte és a pénzt követelte. Csekéné ijedten adta oda a kizitáskáját a rablóknak. Ezek hamar megállapították, hogy abban kilencszázhetven lei van és keveselték a pénzt. Egyikük hátulról megragadta az asszonyt a könyökénél, a másik pedig torkonragadta: úgy vonszolták a lakóházba. Az álarcos férfi ott az ágyra teperte, ismét fojtogatta és pénzt követelt tőle. Az asszony erre átadta a szekrénykulcsot, a rablók a szekrényben tizenegyezer lei készpénzt és huszezer lei értékű ékszereket találtak. Az ala-

csonyabb férfi erre elrohant a zsákmánnyal, az álarcos férfi pedig földreteperte az asszonyt, rázárta az ajtót s aztán szintén eltűnt. Az idős nőnek nagysokára sikerült az ablakon át kime- nekülni a lakásból.

A rendőrség erőlyesen nekilátott a nyomozásnak és a rablótámadástól számított néhány órán belül le is tartóztatták a rablókat. Először egy asszonyt fogtak el, aki Csekének közelében szolgált. majd a városi villamosvasut telepén annak férjét, aki mint napszámos dolgozott ottan. A házaspár kihallgatása után az álarcos rablót is kinyomozták Farkas Ilie nagyszében illetőségű huszonöt éves lakatos személyében. Társa Janosiu Marin huszonöt éves napszámos volt. Mehedinjegyéből. A rablás eszméje Janosiu feleségétől ered, aki közölte a két férfivel, hogy Csekének sok pénzüik van. Az elrabolt pénzt felerészben az egyik és felerészben a másik rablónál találták meg, az ékszereket Farkasnál.

Farkas Ilie egyébként beismerte, hogy augusztusban egy Murariu nevű emberrel Diny-nyas községben megtámadott és megkötözött egy öreg asszonyt, akitől huszezer leit raboltak. Farkast már 1934-ben több betörés miatt egy évi börtönre ítélte volt a törvényszék.

Németország nyugati határerődítéseiről ezek az első fényképfelvételek. Első képünkön az egyik határerődítés építése, másik képünkön a tankelhárító vasbetonból készült akadályok láthatók

SPORT

Győztek az aradi és a temesvári csapatok

Csak 11-essel nyert a Venus. — A fővárosi diákcsoport legyőzte a Rapidot

A Nemzeti Bajnokság A) ligájában a vasárnap forduló alapos felfordulást okozott. Mindegyik temesvári és aradi csapat győzött és így alaposan előrekerültek a bajnoki táblán. A Ripensia Kolozsváron győzte le a Victoriat, az AMTE Resicán az UDR-t. A Kinizsi otthonában nagy gólaránnyal intézte el a Juventus, amely 7:2-re győzött legutóbb a Ripensia felett. Egy góllal nyert a Gloria a Tricolor, a Venus pedig a Kárpát FC ellen. A forduló legvárhatóbb eredménye a fővárosban született, ahol a Sportul Studentesc a Rapid FC-t fektette kétvállra.

Részletek a következők:

Ripensia—Victoria 4:3 (2:3)

Kolozsvár, 3500 néző, bíró Piky Kroner. Nehezen bár, de megérdemelten győzött a bajnoki csapat. A Viktória két ízben is, 2:1-re és 3:2-re vezetett. Szünet után a Ripensia felülkerelkedett. Góllövők: Bindea (2), Oprean és Marcu, illetve Szántay, Pop és Cocuiban II.

Gloria—Tricolor 1:0 (1:0)

Arad, 1200 néző, bíró Constantinescu. Többet és veszélyesebben támadott a Gloria. Általában gyenge színvonalú játék folyt. Az egyetlen gólt a 37. percben Fritz szerezta.

AMTE—UDR 3:1 (2:1)

Resica, 1200 néző, bíró Vuia. Megérdemelten győzött az egységesebb aradi munkáscsapat. Gól-

lövők: Reinhardt, Pernecky és Batrin illetve Kö-nig.

Venus—Kárpát FC 1:0 (0:0)

Bucuresti, 12.000 néző, bíró Muresan. Váratlanos és élénk iramu játék után a Venus Albu 11-esével szerezte meg a győzelmet. Mindkét csapat csatársora gólképtelennek bizonyult.

Sp. Studentesc—Rapid FC 2:1 (2:0)

Bucuresti, 2000 néző, bíró Pálffy. Elbizakodottan játszott a Rapid, szünet után pedig már nem tudta behozni a diákcsoport kétgólos előnyét. Góllövők: Ghica, Popescu és Schuller illetve Barátky.

Kinizsi—Juventus 5:1 (2:1)

Temesvár, 2000 néző, bíró dr Russu. Váratlanul nagy gólaránnyal győzött a lelkes hazai együttes a Juventus felett. A győzelem megérdemelt. Góllövők: Klimek (4) és Bajusz illetve Oana

A bajnokság állása most így fest:

1. Venus	8	5	3	—	21	7	13
2. Ripensia	8	4	3	1	25	15	11
3. AMTE	8	4	1	3	20	21	9
4. Kárpát FC	8	3	3	2	13	12	9
5. Juventus	8	4	—	4	18	14	8
6. Sp. Studentesc	8	3	2	3	13	17	8
7. Rapid FC	8	2	3	3	11	8	7
8. Kinizsi	8	2	3	3	18	20	7
9. Viktória	8	3	—	5	17	15	6
10. Tricolor	8	3	—	5	7	19	6
11. Gloria	8	2	2	4	8	17	6
12. UDR	8	1	4	3	8	13	6

Kispest áll legjobban a magyar Nemzeti Bajnokságban

Döntetlenül végződött a Hungária—Szeged találkozó. — Győzött a Ferencváros és az Újpest

Budapestről jelentik: Remek futballt játszott a Ferencváros és az Újpest. A Hungária már kevésbé. Jelenleg még a Hungária vezet, de veszített pontok tekintetében a Kispest áll a legjobban. Igaz, hogy legerősebb ellenfelei még hátra vannak. Sereghajlók a Zugló, Bocskai és a Salgótarjáni SE.

A tabella állása most a következő:

1. Hungária	9	7	1	1	22	13	15	(3)
2. Újpest	8	7	—	1	32	9	14	(2)
3. Kispest	7	6	1	—	24	10	13	(1)
4. Ferencváros	7	6	—	1	24	12	12	(2)
5. Nemzeti	8	4	3	1	23	11	11	(5)
6. Phöbus	9	4	2	3	15	15	10	(8)
7. Budafok	9	3	2	4	12	17	8	(10)
8. Szeged	8	2	3	3	13	13	7	(9)
9. Szolnok	8	3	1	4	13	17	7	(9)
10. Taxisok	9	3	—	6	27	26	6	(12)
11. Elektromos	9	2	2	5	14	22	6	(12)
12. Zugló	9	1	2	6	10	32	4	(14)
13. Bocskai	9	1	1	7	13	22	3	(15)
14. SSE	9	1	—	8	14	37	2	(16)

A forduló részletes eredményei a következők:

Ferencváros—Szűketaxi 6:3 (3:0). Góllövők: Toldi (2), Sárosi III. (2), Sárosi I. és Bíró, illetve Takács II. (2) és Kiszeli.

Újpest—Budafok 8:1 (5:0). Góllövők: Zsengelér (4), Kállay, Vince, Szehelyi (öngól) és Kocsi, illetve Király.

Szeged—Hungária 1:1 (0:0). Szünet után a hatodik percben Párkány lövi a vezető gólt és a 22. percben Titkos egyenlít.

Elektromos—Phöbus 2:0 (1:0). Góllövők: Füzsi és 11-esből Pázmándy.

Szolnok—Bocskai 1:0 (1:0). Góllövő: Korom.

Zugló—SSE 2:1 (0:0). Góllövők: Fekecs II. és Fekecs III., illetve Káta.

A Kispest—Nemzeti mérkőzés elmaradt, mert a pálya igen rossz állapotban volt.

Apcákidetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

2 szobás, konyhás szaraz lakás, villanyvilágítással november 1-re. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Kiadó

udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, november 1-től Nagyvárad, Str. Brătianu 61. szám.

Kiadó

azonnal egy különbejártu udvari butorozott szoba, fürdőszobával. Nagyvárad, Str. Avecescu 37. szám.

Erkélyes

butorozott szoba kiadó. Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand 69. I. 5

Kiadó

egy utcai szoba azonnal. Cím: Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 3.

Kiadó

2 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Ingusta No. 26.

Allást kezes

szavanként 1 lei

Német kisasszony

gyermeknek mellé ajánlkozik. Nagyvárad, Str. Moldova 38. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Használt

jó karban lévő írógépet megvételre keresek. — Cím a kiadóba.

Ha egészségét és fiatalos ruganyosságát meg akarja őrizni, testét ápolni és valamilyen sportot űznie kell! Olvassa el és fogadja meg

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

c. mű értékes tanácsait.

Írta dr. Kellner Dániel orvos, 217 oldalon 42 ábrával és műmellékletekkel rendkívül gazdagon illusztrálva. Ára csak 105 lei.

Meglepetések a Román Kupában

A Román Kupa vasárnapi fordulójában több váratlan eredmény akad. A nagyváradi rangadót a Crisana nyerte. Igaz, hogy ebben nagy szerepe van a bírónak... Turnu-Severinben veresége szenvedett a Craiu Iovan, az Olimpia Kolozsváron vert rá az Universitateara.

Nagyvárad: Crisana—NAC 3:2 (1:1). Góllövők: Szilágyi, Pintye és Torjoc ((1-esből) illetve Halati és Spielmann.

Temesvár: TMAC—Lonya SC 4:2 (1:2). Nehezen győzött a Román Kupa tavalyi finalista.

Turnu-Severin: CFR—Rovine Grivita 2:1 (2:0)

Fogaras: HTV—Explosiv 4:3 (3:2).

Kolozsvár: Olimpiai—Universitatea 2:1 (2:0). Góllövő Jurju, Fluera, illetve Draga.

Ploesti: Prahova—Vergu 8:1 (3:0).

Craiova: Craiu Iovan—Gloria 2:1 (1:1).

Bucuresti: Lucefarul—Macabi 2:1 (2:0). — Monit. Oficial—ASCAM 7:0 (3:0).

Sepsiszentgyörgy: Oltul—Sparta 1:0 (0:0).

Suceava: Cetatea Sucevei—Jahn 2:1 (1:0).

Iasi: Textila—Dragos Voda 1:0 (0:0).

Braila: Franco Romana—Doc 4:2 (1:2).

Galati: DVA—Gloria 1:0 (0:0).

Moreni: Astra—Turda 5:1 (2:0).

Constanta: Unirea Tricolor—AS Constanta 1:0 (0:0).

Belföldi sporteredmények

Kerületi bajnokságért:

Temesvár: CFR—Banatul 1:1 (1:1). — Vulturii—Csandörök 2:0 (1:0). — Electrica—Fratelia 4:0 (2:0). — Rapid—Bohn 3:0 (1:0), Jimboliana—Politechnica 3:0 (1:0).

Arad: Titanus—Unirea 4:2 (2:1). — Crisana—Hakoah 2:0 (0:0). — Tricolor—AAC 1:0 (0:0). — Transylvania—ATE 4:4 (3:2). Egyértelmű—Astra 1:0 (1:0). — Olimpia—Gaiana 3:1 (3:0).

Nagyvárad: Vasas—Makkabea 2:1 (0:1).

Kolozsvár: Napoca—Gazdasági Akadémia 4:2 (3:1).

Kisebb

Zefir kályhát megvételre keresek. Nagyvárad, Str. A. Treb. Laurian 18. szám.

Egy

fűszerüzlet berendezés eladó. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 50. sz.

Herbst

óra-ékszeráruház, Regele Ferdinand 3. szám. Nagyvárad, Doxa, Omega óra 800—1000 lei és feljebb. Schaffhausen óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Veszek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Télikabát

jó állapotban 13—16 éves fiúnak eladó. — Nagyvárad, Str. Ciordasiu No. 8. II. kapu.

Eladó

4 szobás villa, Nagyvárad, Str. Sinaia 4. szám Kovács.

Télikabát

nagyobb fiú részére eladó. Nagyvárad, Pasteur-utca 79. szám.

Veszek

mindenféle papírt és könyveket, ruhaneműt és ócskaolajat. Hívásra házhoz megyek. — Klein Dezső, Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2. szám.

Eladó házak:

Olaszi központban: 4 szobás modern magánház, kerttel 520.000. Másik bérház piacnál, új 5 lakással 530.000. Minden igénynek megfelelő házak, szőlők, házhegyek eladásra bejelentve. Horváth ingatlaniroda, Regele Ferdinand körút 16. szám.

PUHA CLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea.

LEGUJABB

A német kormány hivatalos közlést adott ki a döntőbíróóság kiküldéséről

Ribbentrop és Ciano lesznek a döntőbírák. — Szerdán lesz Bécsben az első tárgyalás

Berlinből jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a folyamatban lévő magyar kisebbségi problémát és a Magyarország és Csehország közötti igazságos néprajzi határmegvonás kérdését Magyarország és Csehország az utóbbi hetekben folytatott közvetlen tárgyalások útján nem tudták megoldani. Ezért a magyar és cseh kormány azzal a kéréssel fordult a német és olasz kormányhoz, hogy e kérdést döntőbíróóság útján oldják meg. Ribbentrop római látogatása során ezt a kérdést is megvitatta Cianoval és tájékoztatta az olasz kormányt affelől, hogy Németország hajlandó belemenni a kérdés döntőbíróóság útjára való rendezésbe. Miután a cseh és magyar kormány kijelentette, hogy a döntőbíróóság határozatot fenntartás nélkül végleges rendezésnek elfogadja és haladéktalanul végrehajtja, a német és olasz kormány elhatározta, hogy elfogadja a döntőbíróói szerepet. Ribbentrop és Ciano ecélből szerdán Bécsben összejönnek. A magyar és cseh külügyminiszter ugyanarra a napra szintén meghívást kapott Bécsbe.

Rómából jelentik: Ciano hírszerint hétfőn este utazik el Rómából Bolsanoba, ahol az anconai királyi herceg esküvőjén, mint anyakönyvezető szerepel. Innen kedden este utazik tovább Bécsbe.

POZSONYBAN A KATONAI SZAKÉRTŐK MEGKEZDETTÉK A TERÜLETÁTADÁSOK MÓDOZATAI MEGBESZÉLÉSÉT.

Pozsonyból jelentik: Pozsonyban hétfőn összeültek a magyar és cseh katonai szakértők, hogy megtárgyalják a Magyarországhoz kerülő határvidékek kiürítésének és átadásának módjait.

HOGYAN TÖRTÉNT BRÓDY RUSZIN MINISZTERELNÖK ELMOZDÍTÁSA.

Rómából jelentik: A *Stampa* tudósítója pontos értesülése alapján leírja, hogyan történt Bródy, ruszin miniszterelnök elmozdítása.

Chamberlain új találkozó tervet tervez Hitlerrel

Az angol kormányfő javaslatokat dolgozott ki Európa új béketervéről

Londonból jelentik: A *Sunday Express* szerint Henderson berlini angol nagykövete Berlinbe való visszatérése alkalmával magával viszi Chamberlainnek az európai béketervére vonatkozó javaslatát. Chamberlain találkozni óhajt Hitlerrel, akinek hírszerint a volt német gyarmatok közül egyeseket általános megegyezés keretében felajánlana. Ez az egyezmény megállapításokat tartalmazna a fegyverkezés általános korlátozásáról és megnevezési egyezmény lenne Németország és valamennyi szomszédja között.

NAGY KÉRDÉSEK AZ ANGOL MINISZTERTANÁCSBAN.

Londonból jelentik: Az angol kormány hétfőn rendkívüli minisztertanácsot tart, mely te-

Eszerint az október 25-iki minisztertanácsán Bródy miniszterelnök kijelentette, hogy a ruszin földön népszavazást kell tartani. Bródyt ezért minisztertársai zajos kifakadásokkal illették. A minisztertanácsi teremből élénk kiáltozás hallatszott ki. Amikor ismét csend lett, Sirovy ezeket mondotta Bródy felé:

— Sajnálom az ön magatartását. Kimutatta, hogy nem méltó állására.

— Szavait nem veszem tudomásul! — vágott vissza Sirovynak Bródy.

A négyhatalmi együttműködés előkészítése a római olasz-német megbeszélésen

Rómából jelentik: Mussolini, Ciano és Ribbentrop megbeszéléseiről nem sok szivárgott ki, de jól értesült helyen tudni vélik, hogy a cseh-magyar kérdésben való megállapodás után a megbeszélések a következő kérdések körül forogtak:

1. Németország és Olaszország hajlandó

Mire Sirovy így válaszolt:

— En pedig az alkotmány 30-ik cikkelyének értelmében kijelentem, hogy ön megszűnt a cseh kormány tárcanélküli minisztere és a ruszin kormány miniszterelnöke lenni.

ÜSSZEKÖTTETÉS FENNTARTÁSA A PRÁGAI ÉS A RUSZIN KORMÁNY KÖZÖTT.

Prágából jelentik: A központi kormány úgy döntött, hogy a ruszin kormány egy tagja állandóan Prágában tartózkodjék. A ruszin miniszterek felváltva egy-egy hetet töltenek Prágában. Ezen a héten Bacsinzky a soros.

A CSEH-MAGYAR HATÁRKÉRDÉS ELINTÉZÉSE A FRANCIA SAJTÓ SZERINT.

Párizsból jelentik: Az *Intransigeant* szerint a német és olasz kormány megegyezett abban, hogy Magyarország maximális követeléseit teljesítik, a közös lengyel-magyar határra vonatkozó igényeket azonban egyelőre további diplomáciai akcióktól teszik függővé. Hasonlóképpen ír a *Temps* is és megjegyzi, hogy a Magyarország által követelt terület nagyrészt minden további nélkül visszaadják Magyarországnak és rövidesen megvonják Magyarországot és Csehországot az új határtól.

együttműködni a nagy nyugati demokráciákkal.

2. Németország és Olaszország fenntartja eddigi álláspontját a spanyol kérdésben.

3. A fegyverkezés kérdésében Berlin és Róma egyaránt kívánatosnak tartja a megegyezést Franciaországgal és Angliával.

Belpolitikai élénkség Jugoszláviában

A miniszterelnök éles támadása Zsifkovic tábornok volt diktátor ellen

Belgrádból jelentik: Stojadinovic miniszterelnök vasárnap választóbeszédet mondott a kelet-szerbiai Negotinban. A beszéd során külpolitikai kérdéseket nem érintett, de annál feltűnőbbek a belpolitikával kapcsolatos kijelentései. A miniszterelnök éles kirohanást intézett Zsifkovic Péter volt diktátor ellen s azt mondotta, hogy Zsifkovic azáltal, hogy a Macsek-féle közös listán indult a választásokra, elárulta Sándor király po-

litikai végrendeletét. A beszéd politikai körökben nagy feltűnést keltett.

TRUMBICS HORVÁT POLITIKUS SÜLYOS BETEG

Zágrábból jelentik: Trumbics Ante, a neves horvát politikus, súlyosan megbetegedett. Néhány nap előtt szélütés érte és azóta állapota rosszabbodott. Hozzáátartozói aggodnak életéért. Mint ismeretes Trumbics volt az impériumváltás után az első jugoszláv kormány külügyminisztere.

A BOLGÁR ÉS A JUGOSZLÁV MINISZTERELNÖKÖK HATÁRMENTI TALÁLKOZÓJA

Szófiából jelentik: Kiosseivanoff miniszterelnök hétfőn délelőtt találkozott a bolgár-jugoszláv határon Stojadinovic, jugoszláv miniszterelnökkel.

ANGOL KÖLCSÖN BULGÁRIÁNAK

Londonból jelentik: A „Daily Express” szerint tárgyalások folynak Anglia és Bulgária között egy Bulgáriának nyújtandó 9 millió fontos fegyverkezési kölcsönről. Bulgária háboru csatán 1 millió 300 ezer embert tud fegyverbe állítani. Az angol fontkölcsön ágyuk, harcikocsik és hadrepülőgépek céljaira szolgál.

Umberto olasz trónörökös Hitler kancellárnál

Berchtesgadenből jelentik: Umberto olasz trónörökös, aki magánemberként Németországban tartózkodik, vasárnap meglátogatta a Berghofban Hitler kancellárt. A trónörökös 1 órától 3 óráig volt a kancellárnál, nála ebédelt és nála kávézott is. 3 órakor Umberto kíséretével Hitler gépkocsiján Münchenbe utazott.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgóében Oradea, Str. Regina Carol II. No. 5.